

Стратійчук В.М.аспірант кафедри економіки та фінансів підприємства
Київського національного торговельно-економічного університету**Stratiichuk Viktoriia**

Kyiv National University of Trade and Economics

**СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ
ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ****MODERN APPROACHES TO EVALUATING
THE PERFORMANCE OF THE STRATEGY
OF CURRENT ASSETS MANAGEMENT OF TRADE ENTERPRISE**

У статті проведено компаративний аналіз підходів науковців щодо трактування економічної сутності показників результативності, на основі чого визначено їхні відмінності від системи показників ефективності. Запропоновано основні етапи процесу оцінки результативності стратегії управління оборотними активами підприємств торгівлі, що полягає у визначенні ступенів досягнення цільових показників ефективності. Проаналізовано наявні в сучасній економічній науці показники оцінки ефективності оборотних активів та платоспроможності підприємства, які можуть виступати цільовими орієнтирами стратегії управління. Запропоновано нові показники, які характеризують результативність стратегії з урахуванням сучасних умов господарювання. На основі наявних та запропонованих показників сформовано систему показників оцінки результативності стратегії управління оборотними активами підприємств торгівлі, де всі показники систематизовано за ступенем значущості та за охопленням.

Ключові слова: оборотні активи, результативність, ефективність, стратегія управління, показники оцінки результативності, оцінка результативності стратегії управління оборотними активами.

В статье проведен компаративный анализ подходов ученых относительно трактовки экономической сущности показателей результативности, в результате чего определены их отличия от системы показателей эффективности. Предложены основные этапы процесса осуществления оценки результативности стратегии управления оборотными активами предприятий торговли, которая заключается в определении степеней достижения целевых показателей эффективности. Проанализированы существующие в современной экономической науке показатели оценки эффективности оборотных активов, которые могут выступать в качестве целевых ориентиров стратегии управления. Предложены новые показатели, характеризующие результативность стратегии с учетом современных условий хозяйствования. На основе существующих и предложенных показателей сформирована система показателей оценки результативности стратегии управления оборотными активами предприятий торговли, где все показатели систематизированы по степени значимости и по охвату.

Ключевые слова: оборотные активы, результативность, эффективность, стратегия управления, показатели оценки результативности, оценка результативности стратегии управления оборотными активами.

In the article have been analyzed the approaches of scientists to the interpretation of the economic nature of performance indicators and determined their differences from the system of efficiency indicators. The main stages of the process of assessing the effectiveness of the strategy of managing the working assets of trade enterprises has been proposed, which includes the setting of business goals, planning the value of these indicators and determine the degree of achievement of the performance targets of current assets and platform facilities of enterprises. In the article also have been analyzed the indicators for evaluating the effectiveness of modern economic science, which can serve as targets for management strategies. To the main indicators of efficiency, which quantitatively characterize the goals of the strategy of management of current assets has been proposed to include profitability, turnover of current assets, solvency of the enterprise, duration of the operating cycle. To determine the performance indicators in the article proposed to determine the ratio of actual effectiveness metrics to

their target values. In the article, also proposed new indicators that characterize the performance of the current assets management strategy taking into account the current economic conditions. In addition to the existing indicators proposed to determine the degree of achievement the planned volume of synergistic effect in the strategic management of current assets, the degree of achievement of the planned indicator of the increase in the market value of the enterprise per unit of current assets and the degree of achievement insurance amount of current assets. Based on the existing and proposed indicators, a system of indicators for evaluating the performance of the strategy for managing current assets of trade enterprises has been formed, where all indicators are systematized: by the degree of significance for the main and auxiliary and by coverage for the main and partial. The system of metrics created will allow quickly identify the performance metrics that need to be calculated, taking into account the purpose, object and conditions of the calculations.

Key words: current assets, performance, efficiency, management strategy, performance indicators, evaluation the performance of strategy for managing current assets.

Постановка проблеми. Впровадження будь-якої стратегії в діяльність підприємства насамперед спрямоване на досягнення певних результатів, які є кількісним вираженням цільових орієнтирів та головної мети стратегії управління. Проведення оцінки результатів стратегічного управління є одним із ключових етапів кожної стратегії, адже він показує ступінь успішності її реалізації, а також можливості та потреби коригування стратегії у перспективі. Функціонування вітчизняних підприємств торгівлі в сучасних умовах нестабільності та трансформації економіки країни створює гостру необхідність та додаткові складнощі у проведенні оцінки ступеня досягнення планових або цільових показників стратегії управління. У сучасній економічній науці виділяється низка систем оцінювання, серед яких системи показників ефективності, якості, економічності тощо, проте зважаючи на специфіку стратегічного управління, що стосується цільового характеру, тривалого терміну дії стратегії, найбільш оптимальною в даному випадку є система оцінки результативності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням проблеми оцінки результативності економічних процесів займалася низка науковців, серед яких М. Армстронг, А. Берон, Г. Жучкова, Д. Крисанов, Л. Лігоненко, Л. Стещенко та інші, які обґрунтували сутність поняття результативності та економічний зміст показників цієї системи оцінки.

У наукових працях Є.В. Бикової, І.О. Бланка, А.В. Бугай, І.Ю. Велкової, Г.І. Кіндрацької, О.О. Коць, Г.О. Крамаренко, А.М. Лебедевої, Т.В. Момот, І.В. Олександренко, Н.Д. Поддєрьогіна, Г.А. Семенова, Є.С. Стоянової, Є.О. Чорної та інших визначено основні показники ефективності використання оборотних активів та платоспроможності підприємства, які найчастіше виступають цільовими орієнтирами стратегії управління оборотними активами. Проте проблема оцінки показників результативності цієї стратегії нині обґрунтована не досить та потребує подальших досліджень.

Метою дослідження є формування та економічне обґрунтування системи показників оцінювання результативності стратегії управління оборотними активами підприємств торгівлі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вітчизняні та зарубіжні економісти переважно трактують поняття результативності в контексті досягнення запланованих результатів, зокрема англійські науковці М. Армстронг та А. Берон вважають, що показники системи оцінки результативності показують ступінь досягнення планових або цільових показників [3].

Вітчизняна науковиця Л.О. Лігоненко, доповнюючи думку попередніх учених, характеризує необхідність визначення поряд із показниками результативності систему показників ефективності у процесі здійснення оцінки системи управління [18, с. 205].

Сучасні науковці Д. Крисанов та Л. Стещенко чітко розмежовують поняття і показники ефективності та результативності і вважають, «що результативність та ефективність не є близькими чи тотожними поняттями, а відображають різні сторони виробничо-господарської та іншої діяльності суб'єктів господарювання» [12, с. 21]. Ці науковці трактують, що показники системи оцінки результативності показують міру досягнення визначених у стратегії цілей, а також можливість модернізації вибраної стратегії для перспективного розвитку. Проте, на їхню думку, показники ефективності характеризують раціональність використання економічних ресурсів підприємства. Таким чином, ці науковці підкреслюють наявність відмінностей між показниками ефективності та результативності, одночасно виділяючи доцільність застосування даних двох систем завдяки їх різноманітності [12, с. 21].

Науковиця Г.А. Жучкова, на відміну від попередніх авторів, визначає результативність агрегуючим показником, що включає поняття ефективності, адаптивності, економічності та таким чином забезпечує здійснення комплексної оцінки [10].

Дискусії в економічній науці стосовно розмежування чи зіставності показників результативності та ефективності, на нашу думку, пов'язані із складністю розроблення універсальної системи показників результативності внаслідок існування великої кількості критеріїв та характеристик стратегій різних видів, їхніх цільових орієнтирів та умов реалізації. Введення таких показників потребуватиме їх коригування з урахуванням конкретної стратегії, що є досить трудомістким процесом, тому доцільніше буде визначати показники результативності стратегії безпосередньо з урахуванням конкретного об'єкта управління. Стратегічне управління оборотними активами є відносно новим явищем в економіці вітчизняних підприємств торгівлі та потребує пошуку сучасних підходів до проведення оцінювання результативності стратегії управління саме оборотними активами.

Оборотні активи виступають головним економічним ресурсом підприємств торгівлі, лівову частку яких займають товарні запаси та дебіторська заборгованість. За даними Державної служби статистики, у 2017 році запаси становили 25,17%, дебіторська заборгованість – 61,96% від загальної суми оборотних активів підприємств торгівлі. Специфіка ведення господарської діяльності підприємств торгівлі побудована на реалізації запасів, у результаті чого відбувається одержання грошових коштів чи дебіторської заборгованості, та характеризується відсутністю виробничої стадії в операційному циклі підприємств торгівлі. Таким чином, цільовими орієнтирами стратегії управління оборотними активами підприємств торгівлі насамперед виступає оптимізація їхнього товарообороту, що безпосередньо впливає на результати їхнього функціонування – рівень прибутковості, рентабельності оборотних активів, забезпечує необхідний рівень платоспроможності підприємств та в кінцевому результаті приводить до приросту їхньої ринкової вартості за рахунок зростання обсягу активів підприємств.

Зважаючи на думки науковців та особливості використання оборотних активів підприємств торгівлі, на нашу думку, в процесі оцінювання стратегії управління оборотними активами як цільові орієнтири найдоцільніше застосувати показники ефективності, які безпосередньо показують прибутковість, рентабельність, платоспроможність тощо. Таким чином, показниками результативності стратегії управління оборотними активами є ступінь досягнення цільових показників ефективності використання оборотних активів, алгоритм процесу оцінювання яких зображено на рис 1.

Більшість сучасних науковців вважають головними показниками ефективності використання оборотних активів коефіцієнти рентабельності, прибутковості та оборотності оборотних активів [24, с. 138]. У сучасному економічному науковому просторі є велика кількість методів визначення рентабельності оборотних активів. Класичним методом розрахунку рентабельності оборотних активів є модель Дюпона, яку досить широко обґрунтували науковці Є.С. Стоянова, Є.В. Бикова та І.О. Бланк, визначаючи цей показник із використанням комерційної маржі і коефіцієнта трансформації [26, с. 13].

Сучасний науковець Г.І. Кіндрацька пропонує застосувати досить цікавий підхід до оцінки показників ефективності, який базується на визначенні темпів приросту рентабельності та темпів приросту обсягу використаних ресурсів [11]. На нашу думку, зіставивши показники приросту ефективності із загальним обсягом оборотних активів, можна визначити залежність між ними та необхідність коригування обсягу оборотних активів у перспективі.

Визначаючи рентабельність та прибутковість оборотних активів, вчені І.О. Бланк [4], Є.С. Стоянова [26], М.Н. Крейніна [16] пропонують визначати ефект операційного левериджу, що показує, як впливає зміна обсягів та структури оборотних активів на кінцевий результат їх використання. Цей показник є досить важливим для визначення результативності вико-

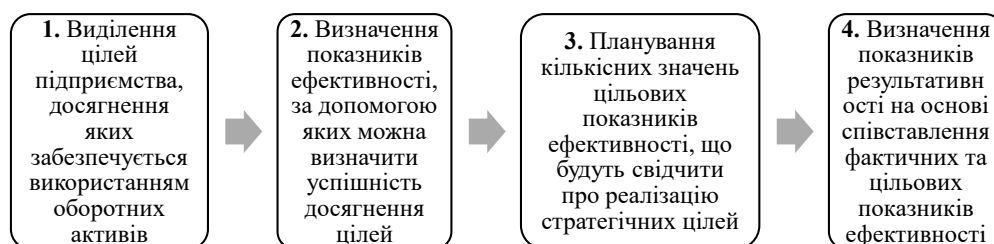

Рис. 1. Алгоритм проведення оцінки результативності стратегії управління оборотними активами

Джерело: сформовано автором

ристання оборотних активів, адже він показує взаємозв'язок обсягу реалізації, доходу підприємства та його виробничих витрат (у т. ч. оборотних активів).

Велика кількість науковців пропонують визначати поряд із рентабельністю оборотних активів також їхню оборотність. Так, учені Г.О. Крамаренко, Т.В. Момот, І.В. Олександренко свідчать про те, що приріст цього показника означає зростання обсягу реалізованої продукції у розрахунку на одиницю оборотних активів [15, 29, 8, 23]. Проте, на нашу

думку, цей показник слід розраховувати лише в комплексі з показниками рентабельності та прибутковості, адже прискорення оборотності не є гарантією зростання ефективності використання оборотних активів підприємства. Для проведення більш детального аналізу ефективності управління оборотними активами науковці також пропонують визначати коефіцієнти оборотності окремих видів оборотних активів [24, с. 138].

В процесі аналізу показників тривалості обороту науковці І.О. Бланк, Г.О. Крамаренко,

Таблиця 1

Показники ефективності використання оборотних активів

Назва показника	Семенов Г.А., Бугай А.В. [24, с. 138]	Стоянова Є.С., Бикова Є.В. Бланк І.О. [26]	Крамаренко Г.О., Чорна Є.О. [15]	Момот Т.В. [29]	Олександренко І.В. [23]	Білик М.Д., Припуляк Н.М., Невержицька Н.Ю. [28]	А.М. Поддєрьогін, Н.Д. Бабяк, М.Д. Білик [32]	Лебедева А.М. [17, с. 69]	Коць О.О. [14, с. 221]	Велкова І.Ю. [6, с. 50]
Коефіцієнт рентабельності ОА	+	+	+			+	+	+	+	
Коефіцієнт оборотності ОА	+	+	+	+	+		+	+	+	+
Коефіцієнт прибутковості ОА	+					+				+
Ефект операційного левєриджу		+								
Коефіцієнт завантаження ОА						+		+	+	+
Коефіцієнт оборотності запасів	+									
Коефіцієнт оборотності ДЗ	+		+							
Коефіцієнт оборотності ГК	+									
Тривалість обороту ОА		+	+		+			+	+	+
Кількість здійснюваних оборотів		+								
Тривалість операційного циклу підприємства		+	+	+			+			
Тривалість обороту запасів		+		+	+		+			
Тривалість обороту ДЗ		+		+	+		+			
Тривалість обороту ГК		+		+	+	+	+			
Швидкість обороту						+				
Сума вивільнених із обороту або залучених в оборот коштів								+		+
Відносне вивільнення ОА					+	+			+	
Абсолютне вивільнення ОА					+	+			+	
Коефіцієнт збереження ОА								+	+	+
Коефіцієнт ефективності планування ОА										+
Коефіцієнт забезпеченості власними ОА	+									
Коефіцієнт ефективності інвестування ресурсів у ДЗ				+						
Коефіцієнт відволікання ОА у ДЗ						+	+			
Середній період інкасації ДЗ							+			

Н.Д. Поддєрьогін, Є.І. Шохін, О.С. Чорна наголошують на необхідності визначення тривалості операційного циклу, що є повним періодом обороту оборотних активів підприємства та визначається як сума тривалостей оборотів окремих видів оборотних активів [5; 15; 32; 30].

Крім основних показників, досить обґрунтованими в сучасній економічній науці є показники, які показують економічний ефект від використання оборотних активів, а саме суми вивільнених з обороту чи залучених в оборот оборотних активів. Показники вивільнених або додатково залучених в оборотні активи коштів характеризують обсяг оборотних активів, який можливо вилучити з обігу в процесі зростання темпу приросту обсягу реалізованої підприємством продукції, що переважають темп зростання загального обсягу оборотних активів [17, с. 69].

До низки вищезазначених показників науковець І.Ю. Велкова пропонує додати коефі-

цієнт ефективності планування оборотних активів, який фактично можна віднести до результативних показників завдяки використанню в процесі його визначення алгоритму порівняння фактичних та планових результатів [6, с. 50].

Більшість вітчизняних учених визначають необхідність розрахунку показників ліквідності та платоспроможності в процесі здійснення аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства, адже саме оборотні активи лежать в основі визначення цих індикаторів, що характеризують здатність підприємства вчасно розраховуватися за наявними зобов'язаннями та показують можливості економічного розвитку у перспективі.

Група показників платоспроможності та ліквідності базується на основних коефіцієнтах: швидкої ліквідності, абсолютної ліквідності та коефіцієнта покриття [9, с. 108].

Таблиця 2

Показники ліквідності та платоспроможності підприємства

Назва показника	Дзюба Т.А. [9, с. 108]	Коваленко Д.І., Гуменюк П.П. [13, с. 33]	Власова Н.О., Пічугіна Т.С., Смірнова П.В. [7, с. 64]	Олександренко І.В. [22, с. 424]	Чмикаленко Р.А., Майборода О.В. [30, с. 646]	Непочатенко О.А., Непочатенко В.О. [20]	Теницька Н.Б. [27, с. 375]
Коефіцієнт швидкої ліквідності	+	+		+	+	+	+
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	+	+	+	+	+	+	+
Коефіцієнт покриття	+	+					
Коефіцієнт покриття запасів		+					
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів		+	+				
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів		+	+				
Коефіцієнт забезпеченості запасів			+				
Загальний коефіцієнт ліквідності			+	+	+	+	+
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку				+			
Коефіцієнт поточної (власної) платоспроможності			+		+	+	+
Коефіцієнт перспективної платоспроможності					+		
Коефіцієнт проміжної платоспроможності						+	
Коефіцієнт відновлення (втрати) платоспроможності							+

Вітчизняні науковці схиляються до думки щодо розрахунку цих показників із використанням загальної суми оборотних активів. Тоді як зарубіжний науковець П. Тріпнер виділяє окремим елементом формул розрахунку показників ліквідності товари [1]. На нашу думку, цей показник варто розраховувати, застосовуючи методика П. Тріпнера, зважаючи на те, що основним функціональним ресурсом підприємств торгівлі є товари, що дасть змогу визначити їхній вплив на кінцевий показник порівнявши його із розрахованим за методикою вітчизняних учених.

Науковці Д.І. Коваленко та П.П. Гуменюк до усіх вищезазначених показників додають коефіцієнт покриття запасів, який деталізує загальний коефіцієнт покриття [13, с. 33]. Науковці Н.О. Власова, Т.С. Пічугіна, П.В. Смірнова ідентифікують також показники, які характеризують частку власного капіталу в загальному обсязі оборотних активів загалом та запасах зокрема, а саме коефіцієнт забезпеченості оборотних активів та коефіцієнт забезпеченості запасів [7, с. 64]. Вітчизняний науковець І.В. Олександренко пропонує застосовувати коефіцієнт ліквідності грошового потоку, який також дозволяє проводити більш глибокий аналіз ліквідності у розрізі видів оборотних активів [22, с. 424].

Висновок щодо рівня платоспроможності підприємства найчастіше формується на основі визначених основних показників ліквідності, такої думки дотримуються вітчизняні науковці Є.В. Мних [19], Н.Б. Теницька, Ю.С. Гришко [27] та інші. Проте сучасні вчені дещо розширили спектр показників, що показують платоспроможність підприємства. Так, Р.А. Чмикаленко та О.В. Майборода використовують також показники поточної та перспективної платоспроможності [31]. Такий підхід доцільно застосовувати в процесі проведення оцінки результативності завдяки його перспективному характеру, фактично перспективну платоспроможність можна вважати цільовим рівнем платоспроможності підприємства та, порівнюючи його із поточною платоспроможністю, визначити результативний показник.

З метою удосконалення та розширення попереднього методу науковці О.А. Непочатенко та В.О. Непочатенко виділяють ще коефіцієнт проміжної платоспроможності, на основі якого визначається можливість підприємства в майбутньому покрити наявну поточну заборгованість за умови покриття його дебіторської заборгованості [20].

Досить цікавим є показник відновлення (втрати) платоспроможності завдяки здатності визначити можливість підприємства відновити

платоспроможність підприємства протягом 6 або 3 місяців. Такий метод доцільно застосовувати, адже він показує реальну можливість підприємства досягти цільового рівня платоспроможності та визначити необхідність проведення коригування стратегії управління оборотними активами в процесі її впровадження [27, с. 375].

Таким чином, науковці пропонують широкий спектр показників, що дають змогу оцінити ефективність використання оборотних активів, проте стратегічний характер здійснення управління потребує розрахунку результативних показників, якими будемо вважати ступінь досягнення цільових показників ефективності використання оборотних активів.

Наявний у сучасній економічній науці перелік показників необхідно розширити з урахуванням особливостей функціонування підприємств торгівлі та основних принципів стратегічного управління. Зважаючи на те, що кінцевою метою кожної стратегії управління підприємства є приріст його ринкової вартості, ми вважаємо за доцільне розрахувати також показник, що характеризує ступінь досягнення цільового показника приросту ринкової вартості на одиницю оборотних активів. Доцільно також визначити ступінь досягнення планового рівня синергетичного ефекту від використання оборотних активів, адже стратегічний характер здійснення управління передбачає комплексне їх використання, що зумовлює одержання додаткового економічного результату. Складні умови функціонування вітчизняних підприємств торгівлі створюють потребу у формуванні страхової суми оборотних активів задля досягнення поставлених цілей у перспективі, тому визначення показника ступеня досягнення цільового значення страхової суми оборотних активів також доцільно розраховувати. На основі запропонованих науковцями підходів та власних пропозицій систематизуємо усі показники залежно від ступеня значущості та за охопленням об'єкта (рис. 2).

Висновки з проведеного дослідження. Складні економічні умови функціонування підприємств торгівлі створюють необхідність пошуку способів удосконалення методів управління ними. Досі процес управління оборотними активами здійснювався лише в поточному періоді, проте застосування стратегії дасть змогу значно розширити цей процес, що зумовлює виникнення ризиків, перешкод та можливостей перспективного періоду. Новий підхід до управління оборотними активами підприємств торгівлі вимагає пошуку удосконалених систем показників оцінки результатів стратегії управління. З огляду на особливості

		Показники результативності	Показники ефективності	
З а с т у п е н е м з н а ч у щ о с т і				
З а о х о п л е н н я м				
	Основні	Допоміжні	Основні	Допоміжні
Універсальні	<ul style="list-style-type: none"> – ступінь досягнення цільового рівня рентабельності ОА; – ступінь досягнення цільового рівня тривалості операційного циклу; – ступінь досягнення цільового рівня оборотності ОА; – ступінь досягнення цільового рівня платоспроможності; – ступінь досягнення цільового значення синергетичного ефекту від використання ОА* 	<ul style="list-style-type: none"> – ступінь досягнення цільового показника коефіцієнта абсолютної ліквідності; – ступінь досягнення цільового рівня коефіцієнта швидкої ліквідності; – ступінь досягнення цільового значення кількості оборотів; – рівень досягнення цільового показника відносного вивільнення ОА; – ступінь досягнення цільового рівня коефіцієнта покриття. – ступінь досягнення цільового рівня приросту ринкової вартості на одиницю ОА* 	<ul style="list-style-type: none"> – коефіцієнт рентабельності оборотних активів; – ефект операційного левериджу; – тривалість операційного циклу; – коефіцієнт оборотності оборотних активів; – коефіцієнт поточної платоспроможності підприємства. 	<ul style="list-style-type: none"> – коефіцієнт абсолютної ліквідності; – коефіцієнт швидкої ліквідності; – кількість здійснених оборотів; – відносне вивільнення оборотних активів; – коефіцієнт покриття; – коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами.
Часткові	<ul style="list-style-type: none"> – ступінь досягнення цільового рівня відволікання ОА у ДЗ; – рівень досягнення цільового показника коефіцієнта ефективності планування ОА; – ступінь досягнення цільового рівня коефіцієнта проміжної платоспроможності. – ступінь досягнення цільового значення страхового обсягу ОА* 	<ul style="list-style-type: none"> – ступінь досягнення цільового рівня оборотності ДЗ; – ступінь досягнення цільового рівня оборотності запасів; – ступінь досягнення цільового рівня оборотності ГК; – ступінь досягнення цільового значення коефіцієнта покриття; – ступінь покриття ДЗ власними оборотними коштами. – ступінь досягнення цільового рівня покриття власними ОА. 	<ul style="list-style-type: none"> – коефіцієнт відволікання ОА у ДЗ; – коефіцієнт ефективності планування оборотних активів; – коефіцієнт проміжної платоспроможності; – коефіцієнт маневреності оборотних активів. – коефіцієнт відновлення (втрати). 	<ul style="list-style-type: none"> – коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості; – коефіцієнт оборотності запасів; – коефіцієнт оборотності грошових коштів; – коефіцієнт покриття запасів.

Рис. 2. Показники оцінки результативності стратегії управління оборотними активами підприємств торгівлі

*запропоновано автором

стратегічного управління, найбільш оптимальною системою оцінки стратегії управління є система показників результативності, яка полягає у визначенні ступеня досягнення поставлених у стратегії цілей. У процесі проведення оцінки необхідно насамперед кількісно виразити цільові орієнтири стратегії. Зважаючи на те, що цілями стратегічного управління обо-

ротними активами зазвичай виступає приріст рентабельності, прибутковості, платоспроможності, скорочення операційного циклу тощо, найбільш оптимальним варіантом оцінювання результативності стратегії управління виступає визначення ступеня досягнення цільових показників ефективності використання оборотних активів підприємства.

Список використаних джерел:

1. Trippner P. Analysis of Financial Liquidity Management in the Enterprise and its Impact on the Profitability. *Management*. 2014. Vol.6. P. 494-501. URL: <https://docplayer.net/15088506-Analysis-of-financial-liquidity-management-in-the-enterprise-and-its-impact-on-the-profitability.html> (дата звернення: 19.08.2019).
2. Van Horne James C., Wachowicz John M. Fundamentals of Financial Management: 13th edition. Pearson Education: Prentice-Hall, 2008. 744 p.
3. Армстронг М. Бэрон А. Управление результативностью: система оценки результатов в действии. Москва: АЛЬПИНА ПАБЛИШЕР, 2014. 248 с.
4. Бланк И.А. Управление оборотным капиталом: учеб. курс. Москва: Перспектива, 2008. 356 с.
5. Бланк І.О. Основи фінансового менеджменту: 3-є вид., переробл. і доп. Москва: Омега-Л, 2011. 656 с.
6. Велкова І.Ю. Сучасні методики розрахунку показників ефективності використання оборотних активів підприємств АПК. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. Вип. 1. С. 46–51.
7. Власова Н.О., Пічугіна Т.С., Смірнова П.В. Оцінка ліквідності та платоспроможності підприємств роздрібною торгівлі: монографія. Харків: ХДУХТ, 2010. 222 с.
8. Гинзбург А.И. Экономический анализ: 3-е изд. СПб, 2011. 448 с.
9. Дзюба Т.А. Аналіз ліквідності підприємств машинобудування. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2016. № 2. С. 105–110.
10. Жучкова Г.А. Результативність діяльності підприємства: науково-методичні аспекти визначення. *Ефективна економіка*. 2013. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2517> (дата звернення: 20.08.2019).
11. Кіндрацька Г.І. Стратегічний менеджмент: навчальний посібник. Київ: Знання, 2006. 366 с.
12. Крисанов Д., Штенко Л. Результативність й ефективність діяльності підприємств: оцінювання та максимізація. *Економіст*. 2012. № 7. С. 21–25.
13. Коваленко Д.І., Гуминюк П.П. Діагностика ліквідності та платоспроможності у системі антикризового управління. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2017. № 15(37). С. 30–35.
14. Коць О.О., Цікайло М.А. Ефективність використання оборотних активів українськими підприємствами. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2014. Вип. 24.10. С. 218–224.
15. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий менеджмент: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2009. 520 с.
16. Крейнина М.Н. Финансовый менеджмент: пособие. Москва: Дело и сервис, 2008. 400 с.
17. Лебедева А.М. Методичні аспекти аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2015. № 1. С. 67–76.
18. Лігоненко Л.О. Дискусійні питання щодо трактування сутності та співвідношення понять «ефективність» і «результативність» управління підприємством. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. № 10(88). С. 207–215.
19. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз: навч. посібник. Київ: КНТЕУ, 2014. 536 с.
20. Непочатенко О.О., Непочатенко О.А. Методичні проблеми оцінки платоспроможності підприємств. *Науковий вісник Буковинської державної фінансової академії. Серія «Економічні науки»*. 2010. № 23(2). С. 18–23.
21. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2013. 504 с.
22. Олександренко І.В. Діагностика ліквідності та платоспроможності підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. № 6(156). С. 419–426.
23. Олександренко І.В. Методичні підходи до діагностики оборотних активів підприємства. *Бізнес Інформ*. 2014. № 2. С. 277–283.
24. Семенов Г.А. Факторний аналіз рентабельності оборотних активів машинобудівних підприємств. *Вісник Запорізького національного університету*. 2008. № 1(3). С. 137–143.
25. Семенюк Н.О. Історичні аспекти еволюції трактування поняття «оборотний капітал» в економічній теорії. *Актуальні проблеми розвитку регіону*. 2012. Вип.8(2). С. 227–231.
26. Стоянова Е.С. Управление оборотным капиталом / под ред. Стояновой Е.С. Москва: Перспектива, 1998. 128 с.
27. Теницька Н.Б., Гришко Ю.С. Теоретичні аспекти оцінки платоспроможності підприємства в сучасних умовах. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 5. С. 372–376.
28. Фінансовий аналіз: навчальний посібник / Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Київ: КНЕУ, 2009. 589.
29. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. / Т.В. Момот та ін.; за ред. Момот Т.В. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 712 с.
30. Фінансовий менеджмент: 2-ге вид., перероб. / А. М. Поддєрьогін, Н. Д. Бабяк та ін.; за ред. А.М. Поддєрьогіна. Київ: КНЕУ, 2017. 534 с.
31. Чемчикаленко Р.А., Майборода О.В., Дьякова Ю.Ю. Напрями підвищення ефективності оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2017. № 12. С. 642–648.
32. Шохин Є.И. Финансовый менеджмент: уч. пособие / по ред. Є.И. Шохина. Москва: ФБК-ПРЕСС, 2002. 408 с.

References:

1. Trippner P. (2014) Analiz upravlinnia finansovoiu likvidnistiu na pidpriemstvi ta yoho vplyv na prybutkovist [Analysis of Financial Liquidity Management in the Enterprise and its Impact on the Profitability]. *Management*, vol. 6. pp. 494–501. Available at: <https://docplayer.net/15088506-Analysis-of-financial-liquidity-management-in-the-enterprise-and-its-impact-on-the-profitability.html> (accessed 19.08.2019).
2. Van Horne James C., Wachowicz John M. (2008) *Osnovy upravlinnia finansamy: 13-e vydannia* [Fundamentals of financial management: 13th edition]. Pearson Education: Prentice-Hall. (in English).
3. Armstrong M., Beron A. (2010) *Upravlenie rezultativnostyu: sistema ocenki rezultatov v dejstvii* [Performance Management: Performance Evaluation System in Action]. Moscow: ALPINA PABLISHER. (in Russian).
4. Blank I.O. (2008) *Upravlenie oborotnym kapitalom: ucheb. kurs*. [Working Capital Management: training. course]. Moscow: Perspektiva. (in Russian).
5. Blank I.O. (2011) *Osnovy finansovgo menedzhmenta* [Fundamentals of Financial Management]. Moscow: «Omeha-L». (in Russian).
6. Velkova I. Iu. (2013) Suchasni metodyky rozrakhunku pokaznykiv efektyvnosti vykorystannia oborotnykh aktiviv pidpriemstv APK [Modern Methods of Calculation Efficiency Indicators of Use Circulating Assets Agricultural Enterprises]. *Bulletin of socio-economic research*, vol. 1. pp. 46–51.
7. Vlasova N.O., Pichuhina T.S., Smirnova P.V. (2010) *Otsinka likvidnosti ta platospromozhnosti pidpriemstv rozdribnoi torhivli: monohrafiia* [Assessment of Liquidity and Solvency of Retailers: a monograph]. Kharkiv: KhDUKhT. (in Ukrainian).
8. Ginzburg A.I. (2011) *Ekonomicheskij analiz: 3-e izd* [Economic Analysis: 3d edition]. SP. (in Ukrainian).
9. Dziuba T.A. (2016) Analiz likvidnosti pidpriemstv mashynobuduvannia [Analysis of Liquidity of Mechanical Engineering Enterprises]. *Bulletin of Khmelnytsky National University. Economic sciences*, vol. 2, pp. 105–110.
10. Zhuchkova H.A. (2013) Rezultatyvnist diialnosti pidpriemstva: naukovo-metodychni aspekty vyznachennia. [Productivity of the Enterprise: scientific and methodological aspects of determination]. *Efektivna ekonomika* [An efficient economy] (electronic journal), vol 11. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2517> (accessed 20.08.2019).
11. Kindratska H. I. (2006) *Stratehichnyi menedzhment: navchalnyi posibnyk* [Strategic Management: a tutorial]. Kyiv: Znannia. (in Ukrainian).
12. Krysanov D., Steshenko L. (2012) Rezultatyvnist y efektyvnist diialnosti pidpriemstv: otsiniuvannia ta maksymizatsiia [Productivity and Efficiency of Enterprise Activity: evaluation and maximization]. *Economist*, vol. 7, pp. 21–25.
13. Kovalenko D.I., Humyniuk P.P. (2017) Diahnostyka likvidnosti ta platospromozhnosti u systemi antykrizovoho upravlinnia [Diagnosis of Liquidity and Solvency in the Crisis Management System]. *International scientific journal «Internship»*, vol. 15 (37), pp. 30–35.
14. Kots O.O., Tsikailo M.A. (2014) Efektyvnist vykorystannia oborotnykh aktiviv ukraïnskymy pidpriemstvamy [Efficiency of Use of Current Assets by Ukrainian Enterprises]. *Scientific Bulletin of NLTU of Ukraine*, vol. 24.10, pp. 218–224.
15. Kramarenko H.O., Chorna O.Ie. (2009) *Finansovyi menedzhment: pidruch.* [Financial Management: textbook]. Kyiv: TNL. (in Ukrainian).
16. Kreinyna M.N. (2008) *Fynansovyj menedzhment: posobie* [Financial Management: a guide]. Moscow: Business and Service. (in Russian).
17. Lebedieva A.M. (2015) Metodychni aspekty analizu efektyvnosti vykorystannia oborotnykh aktiviv pidpriemstva. [Methodical Aspects of Analysis of Efficiency of Use of Current Assets of Enterprise]. *Foreign Trade: Economics, Finance, Law*, no. 1, pp. 67–76.
18. Lihonenko L.O. (2014) Dyskusiini pytannia shchodo traktuvannia sutnosti ta spivvidnoshennia poniat «efektyvnist» i «rezultatyvnist» upravlinnia pidpriemstvom. [Discussion Questions about the Interpretation of the Essence and the Relationship between the Concepts of «Efficiency» and «Effectiveness» of Enterprise Management]. *Current Problems of the Economy*, vol. 10, no. 88, pp. 207–215.
19. Mnykh Ye.V., Barabash N.S. (2014) *Finansovyi analiz: navch. posibnyk* [Financial Analysis: Tutorial. manual]. Kyiv: KNTEU. (in Ukrainian).
20. Nepochatenko O.O., Nepochatenko O.A. (2010) Metodychni problemy otsinky platospromozhnosti pidpriemstv [Methodical Problems of Enterprise Solvency Assessment]. *Bulletin of the Bukovyna State Finance Academy. Economic Sciences Series*, vol. 23, no. 2, pp. 18–23.
21. Nepochatenko O.O., Melnychuk N.Iu. (2013) *Finansy pidpriemstv: pidruchnyk* [Business Finance: a textbook]. Kyiv: Center of Educational Literature. (in Ukrainian).
22. Oleksandrenko I. (2014) Diahnostyka likvidnosti ta platospromozhnosti pidpriemstva [Diagnostics of Liquidity and Solvency of the Enterprise]. *Current Problems of the Economy*, vol. 6, no. 156, pp. 419–426.
23. Oleksandrenko I.V. (2014) Metodychni pidkhody do diahnostyky oborotnykh aktiviv pidpriemstva [Methodical Approaches to Diagnostics of Current Assets of the Enterprise]. *Business Inform*, vol. 2, pp. 277–283.

24. Semenov H.A. (2008) Faktornyi analiz rentabelnosti oborotnykh aktiviv mashynobudivnykh pidpriemstv [Factor Analysis of Return on Current Assets of Machine-building Enterprises]. *Bulletin of Zaporizhzhya National University*, vol. 1, no. 3, pp. 137–143.
25. Semeniuk N.O. (2012) Istorychni aspekty evoliutsii traktuvannia poniattia «oborotnyi kapital» v ekonomichnii teorii [Historical Aspects of the Evolution of the Concept of Working Capital in Economic Theory]. *Current Problems of the Economy*, vol. 8(2), pp. 227–231.
26. Stoianova E.S., Bykova E.V., Blank Y.A. (1998) *Uravlenye oborotnym kapitalom* [Working Capital Management]. Moscow: Prospect. (in Russian).
27. Tenytska N.B., Hryshko Yu.S. (2015) Teoretychni aspekty otsinky platospromozhnosti pidpriemstva v suchasnykh umovakh [Theoretical Aspects of the Enterprise Solvency Assessment in Modern Conditions]. *Global and national problems of economy*, vol. 5, pp. 372–376.
28. Bilyk M.D., Pavlovska O.V., Prytuliak N. M., Nevmerzhytska N. lu (2009) *Finansovyi analiz: navchalnyi posibnyk* [Financial Analysis: a textbook]. Kyiv: KNEU. (in Ukrainian).
29. Momot T.V. (2011) *Finansovyi menedzhment: navch. posib.* [Financial Management: educ. tool.]. Kyiv: Center of Educational Literature. (in Ukrainian).
30. Poddierohin A.M. (2017) *Finansovyi menedzhment: pidruchnyk* [Financial Management: a textbook]. Kyiv: KNEU. (in Ukrainian).
31. Chemchukalenko R.A., Maiboroda O.V., Diakova Yu.lu. (2017) Napriamy pidvyshchennia efektyvnosti otsinky likvidnosti ta platospromozhnosti pidpriemstva [Directions to Increase the Efficiency of Liquidity Assessment and Solvency of the Enterprise]. *Economy and society*, no. 12, pp. 642–648.
32. Shokhin Ye.I. (2002) *Finansovyi menedzhment: uchebnoe posobie* [Financial Management: educ. manual]. Moscow: FBK-PRESS. (in Russian).